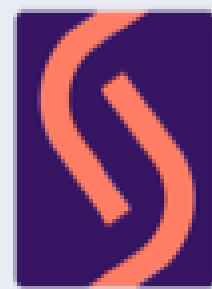

ПРОГРЕС УКРАЇНИ В ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ

УРЯДОВА
УПОВНОВАЖЕНА
З ПИТАНЬ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ

2026

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1

Запобігання та боротьба з гендерними стереотипами та сексизмом

Закон України Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV

Основний рамковий закон у сфері гендерної рівності, релевантний до всіх цілей Стратегії.

Закон України Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні

Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI

Закон визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії дискримінації з метою забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод людини та громадянина.

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 року

Розпорядження КМУ від 12 серпня 2022 р. №752-р

Операційний план заходів з реалізації Державної стратегії у 2025-2027 роках

Розпорядження КМУ від 2 травня 2025 р. №439-р

Узгоджена зі стандартами РЄ стратегічна рамка, що через конкретні завдання та показники забезпечує подолання гендерних стереотипів і сексизму

Національна стратегія у сфері прав людини (§ 9. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків)

Указ Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021

У числі основних завдань - запровадити комплексні заходи щодо подолання дискримінації за ознакою статі, зокрема гендерних стереотипів.

*Міністерство юстиції розробило оновлену редакцію Національної стратегії до 2035 року. Операційна ціль 15 фокусується на подоланні соціальних бар'єрів та гендерних стереотипів.

Національна стратегія подолання гендерного розриву в оплаті праці до 2030 року

Розпорядження КМУ від 15 вересня 2023 № 815-р

Спрямована на усунення гендерно зумовленої нерівності на ринку праці, що пов'язано з подоланням стереотипів щодо ролей жінок і чоловіків у праці.

Операційний план заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року

Розпорядження КМУ від 25 березня 2025 р. № 260

Сприятиме впровадженню гендерно-чутливого підходу в освітньому процесі на всіх рівнях, а також усуненню будь-яких дискримінаційних бар'єрів в навчальних закладах.

Концепція комунікації у сфері гендерної рівності

Розпорядження КМУ від 16 вересня 2020 р. № 1128-р

План заходів з реалізації Концепції

Розпорядження КМУ від 27 січня 2023 р. № 79-р

Формують єдину рамку державної комунікаційної політики, спрямованої на системне подолання гендерних стереотипів, сексизму та гендерно зумовленого насильства через цілеспрямовані інформаційні, освітні й просвітницькі заходи.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1

Запобігання та боротьба з гендерними стереотипами та сексизмом

Ініціативи та результати

Державний сектор

КМУ,
Мінекономіки,
ДСЗ, ДЦЗ

- Реалізація Національної стратегії подолання гендерного розриву в оплаті праці до 2030 року, забезпечення планомірного та неухильного зменшення розриву в оплаті праці жінок і чоловіків за працю рівної цінності (ціль — скорочення з **18,6% до 13,6%**)
- Впровадження програм «**Grow 2.0**», «**Iron Woman**»
- Пілотний проєкт професійного навчання жінок за **31 професією**

ДМС, МВС, НАДС

- Інтеграція антисексистських стандартів у Кодекси етики та посадові інструкції
- Системне навчання публічних службовців (**понад 45 тис. осіб**)

МОН

- Запроваджено антидискримінаційну експертизу освітнього контенту

НАЦРАДА

- Проведення щорічного дослідження "Гендерний профіль українських медіа" та впровадження стандартів недискримінації й гендерної диверсифікації у медіагалузі

Міністерство
оборони

- Затверджено Методичні рекомендації з використання гендерно чутливої мови в системі Міністерства оборони України (Наказ Міноборони від 13.04.2024 № 236)

Громадський сектор та Міжнародні партнери

Рада Європи

- Проєкт «Права ветеранів та особового складу Збройних сил в Україні» - запобігання та боротьба з гендерними стереотипами та сексизмом

ООН Жінки, Уряд
Швеції,
Офіс Першої леді

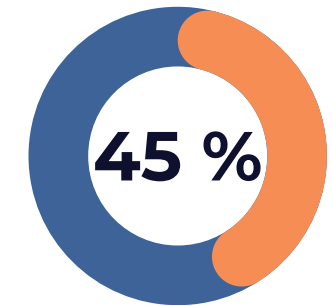
- Інформаційна кампанія «**Звісно, ти зможеш!**» (допомога подолання гендерних стереотипів щодо професійного розвитку жінок)
- охоплення кампанії - **понад 22 млн людей** (за підсумками 2024 р.)

Жінки в медіа,
ОБСЄ

- «Політики гендерної рівності в медіаконтенті» для редакцій та журналістів; дослідження онлайн-насилльства проти медійниць

Ла Страда-
Україна

- Національна гаряча лінія із попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації (**48442 звернення у 2025 р.**)
- Національна гаряча лінія для дітей та молоді (**197177 консультацій у 2025 р.**)
- Лінія психологічної підтримки для чоловіків (**1774 звернення у 2025 р.**)

нових малих бізнесів ,
відкритих під час війни
належать жінкамі

Україна в Індексі
гендерної рівності
(випередила 8 країн-членів)

Стратегія зменшення
гендерного розриву
в оплаті праці до 2030 року

передбачено скорочення
розриву
в оплаті праці

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1

Запобігання та боротьба з гендерними стереотипами та сексизмом

Виклики для імплементації та зони росту

1

Стійкість соціокультурних стереотипів:

Зберігається сильний вплив упереджень на вибір професії та економічну активність жінок

2

Вертикальна та горизонтальна сегрегація:

Жінки переважають у менш оплачуваних секторах (освіта, соцсфера) та стикаються зі «скляною стелею» на вищих управлінських рівнях

3

Законодавча гармонізація:

Потреба у повному охопленні ознак SOGI (сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність) в антидискримінаційному законодавстві згідно з рекомендаціями ЄС

4

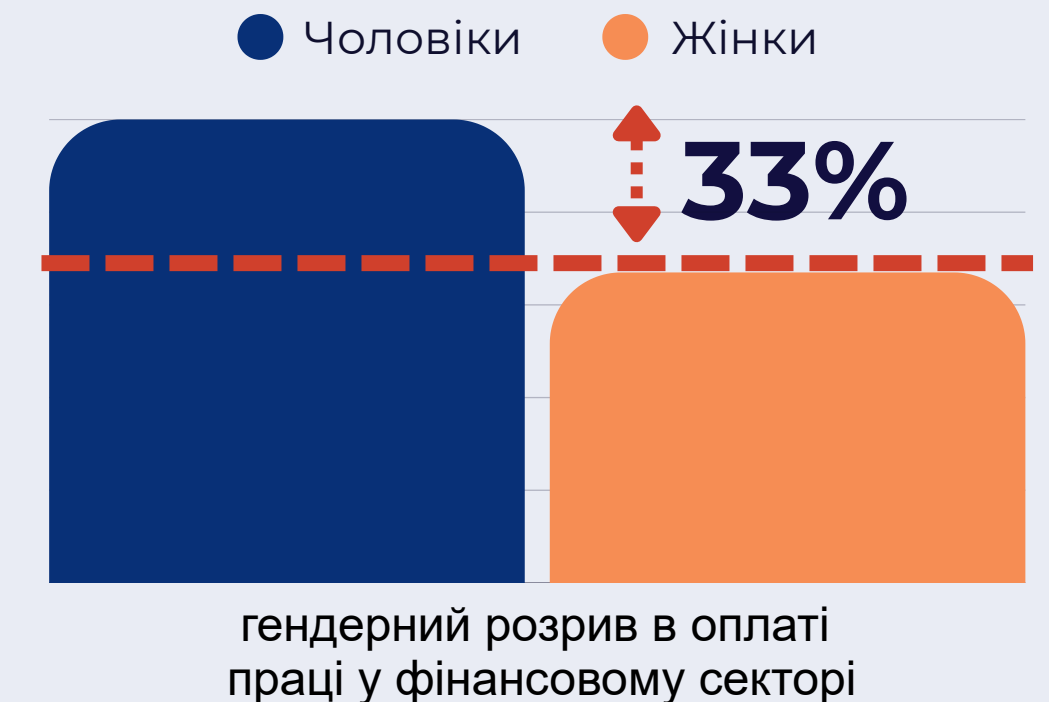
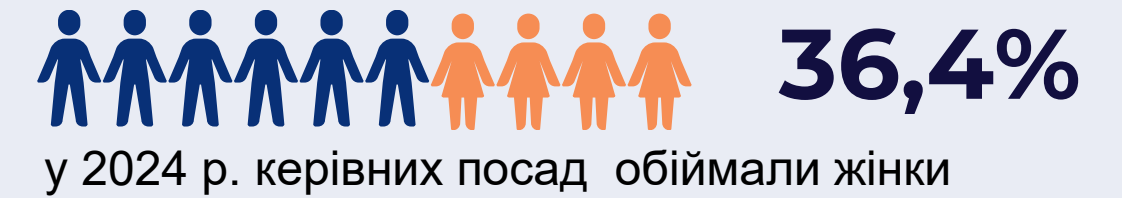
«Штраф за материнство»:

Нерівномірний розподіл доглядових обов'язків залишається бар'єром для кар'єрного зростання та рівної оплати праці

5

Відповідальність медіасектору:

посилення соціальної ролі медіа у подоланні гендерних стереотипів, гендерного насильства та дискримінації

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2

Запобігання та боротьба з насильством щодо жінок і дівчат і домашнім насильством

Закон України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі

Закон України від 20 листопада 2024 року № 4073-IX

Суттєві зміни до законодавства з метою приведення його у відповідність до норм Стамбульської конвенції та вдосконалення механізмів захисту постраждалих осіб.

Закон України Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами

Закон України від 22 травня 2024 № 3733-IX

Посилює адміністративну відповідальність за домашнє насильство та пов'язані правопорушення, запроваджує окремі статті та відповідальність за насильство за ознакою статі та сексуальні домагання (у т.ч. в електронних комунікаціях).

Закон України Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, Дисциплінарного статуту служби цивільного захисту щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням

**Закон України
від 25 лютого 2026 року
№ 4797-IX**

Закон України Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України

Закон України від 20 листопада 2024 року № 4071-IX

Закон встановлює систему обліку немайнової шкоди, завданої внаслідок збройної агресії РФ, включно зі шкодою від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

Закон України Про правовий і соціальний захист осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного із збройною агресією Російської Федерації проти України, та надання їм невідкладних проміжних репарацій

Закон України від 20 листопада 2024 № 4067-IX

Створює правовий механізм виплати невідкладних репарацій особам, які постраждали від сексуального насильства під час війни.

Державна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року

**Постанова КМУ
від 24 лютого 2021 р. № 145**

Системно посилює запобігання та реагування на домашнє насильство і насильство за ознакою статі, зокрема через фінансування і розвиток мережі притулків, кризових кімнат та мобільних бригад.

Порядок здійснення моніторингу стану виконання законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству, практики його застосування, заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, підготовки та оприлюднення щорічного звіту за результатами моніторингу

**Постанова КМУ
від 10 квітня 2026 р. № 482**

Національна стратегія у сфері прав людини (§ 10. Запобігання та протидія насильству за ознакою статі, експлуатації, торгівлі людьми)

**Указ Президента України
від 24 березня 2021 року № 119/2021**

Визначає пріоритети держави у запобіганні та протидії насильству за ознакою статі, експлуатації та торгівлі людьми, зокрема через удосконалення законодавства, механізмів захисту постраждалих.

Порядок реагування на випадки дискримінації за ознакою статі

**Постанова КМУ
від 18 лютого 2026 р. № 226**

Системно посилює запобігання та реагування на домашнє насильство і насильство за ознакою статі, зокрема через фінансування і розвиток мережі притулків, кризових кімнат та мобільних бригад.

Натисніть для ознайомлення з актуальною базою НПА у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на порталі КМУ

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2

Запобігання та боротьба з насильством щодо жінок і дівчат і домашнім насильством

Ініціативи та результати

Державний сектор

ВРУ, МВС

- Ухвалено Закон № 3733-IX, який усунув прогалини у законодавстві у зв'язку з ратифікацією Стамбульської конвенції та запровадив відповідальність за сексуальні домагання

Мінсоцполітики, Урядова уповноважена

- Ухвалено законодавчу базу (Закони № 4067-IX та № 4071-IX) для створення механізму невідкладних проміжних репарацій)
- створено міжсекторальну робочу для його імплементації та розробки підзаконних актів

Нацсоцслужба

- Створено та підтримується розгалужена мережа спеціалізованих служб допомоги постраждалим, що включає понад **700 мобільних бригад та 13 гарячих ліній**

Міністерство оборони

- Внесення змін до законодавства щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням

Мінсоцполітики

- Проведення моніторингу стану виконання суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству, практики його застосування та оцінювання ефективності здійснених заходів

Мінмолодьспорт

- Впровадження 17 тренінгів та акції «Повага. Безпека. Рівність» з протидії насильству для **5 000+** молодих осіб

Державна установа “Урядовий контактний центр”

- Забезпечує цілодобову роботу “Гарячої лінії” з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей надає цілодобову допомогу через телефонний зв'язок та цифрові канали (лінія 1547 та вебсайт 1547.ukc.gov.ua) - **49 537** звернень у 2024 р., **39 568** звернень у 2025 р.

Громадський сектор та Міжнародні партнери

Рада Європи

- Проект «Боротьба з насильством стосовно жінок в Україні – Етап III» (COVAW-III) -2025-2026.

GSF, Mukwege Foundation

- У співпраці з Урядом України виплачують невідкладні репарації постраждалим від СНПК у розмірі 3 000 євро на особу

UNFPA та інші*

- Розгорнуто мережу Центрів допомоги врятованим (ЦДВ), які надають комплексну підтримку постраждалим

УЖФ, ЮрФем Ла Страда-Україна**

- Видано та презентовано у Раді Європи книгу-хроніку «Україна не мовчить», яка акумулює унікальний досвід боротьби із СНПК під час війни

ООН Жінки, Ла Страда-Україна

- Підготовлено аналітичний звіт щодо нових тенденцій торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації та використання зловмисниками кіберпростору

1208

осіб

отримали невідкладні проміжні репарації за сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом

709

мобільних бригад

соціально-психологічної допомоги функціонують для оперативного реагування на виклики

111

кризових кімнат

забезпечують постраждалим безпечне короткострокове перебування (до 10 днів)

58

притулків

забезпечують постраждалим безпечне перебування (до 90 днів)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2

Запобігання та боротьба з насильством щодо жінок і дівчат і домашнім насильством

Виклики для імплементації та зони росту

1

Законодавча імплементація:

- Потреба у повній криміналізації сталкінгу та нових форм насильства у цифровому вимірі згідно з вимогами Стамбульської конвенції (законопроект №12297)
- Необхідність розробки та ухвалення пакета підзаконних актів для **Закону №4067-IX** і запровадження механізму невідкладних проміжних репарацій

2

Інфраструктурний виклик: Критична нестача спеціалізованих шелтерів через пошкодження майна війною та використання приміщень для потреб ВПО

3

Доступ до правосуддя: Необхідність виключення справ про сексуальне насильство з категорії приватного обвинувачення для гарантування невідворотності покарання

4

Специфіка СНПК: Складність документування злочинів на окупованих територіях та високий ризик повторної травматизації постраждалих під час розслідування

5

Забезпечення сталого стратегічного планування та фінансування: ухвалення нової Держпрограми запобігання та протидії домашньому насильству до 2030 року для забезпечення безперервного фінансування мережі притулків та мобільних бригад

6

Робота з корекційними програмами: необхідність розробки та активного впровадження спеціалізованих програм для кривдників як інструменту запобігання повторному насильству

1 з 10

жінок в Україні потерпає від переслідувань (сталкінгу)

10%

наявне покриття потреби у місцях у притулках для постраждалих

фактів
СНПК

396

офіційно задокументовано прокурорами (станом на 01.05.2026 р.).

Серед постраждалих:

148 чоловіків,

248 - жінок,

з них щодо **22** неповнолітніх дівчат

та **1** неповнолітнього хлопця

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3

Забезпечення рівного доступу до правосуддя для жінок і дівчат

Закон України Про внесення змін до Закону України "Про безоплатну правничу допомогу" щодо розширення переліку осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу.

Закон України від 05 грудня 2024 № 4133-IX

Спрямований на розширення доступу вразливих груп, зокрема постраждалих від насильства, до правової допомоги (надає право на безоплатну вторинну допомогу постраждалим від злочинів на ґрунті ненависті).

Набирає чинності через один рік після припинення або скасування воєнного стану.

Ґендерна стратегія системи надання безоплатної правничої допомоги на 2025–2027 роки

Наказ Координаційного центру з надання правничої допомоги від 17 січня 2025 року

Гарантує ґендерно чутливі та постраждалоорієнтовані підходи в наданні БПД, посилюючи рівний доступ жінок і дівчат, зокрема постраждалих від насильства, до правосуддя.

Стратегія розвитку прокуратури на 2025–2028 роки

Наказ Генерального прокурора України від 08 жовтня 2025 № 322

Базується на принципах ґендерної рівності та сприяє боротьбі з ґендерними упередженнями в системі кримінальної юстиції. Включає принципи ґендерної рівності та захисту потерпілих від СНПК.

Стратегічний план реалізації повноважень прокуратури у сфері кримінального переслідування за сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом (СНПК)

Затверджений Генеральним прокурором України 26 червня 2023

Визначає стратегію розслідування, орієнтовану на захист прав й інтересів потерпілих. План має на меті поліпшити доступ до правосуддя для постраждалих від СНПК й забезпечити потреби й права потерпілих і свідків, надаючи їм належний захист і підтримку.

Документи Офісу Генерального прокурора щодо впровадження постраждалоцентристського підходу при розслідуванні злочинів (СНПК), зокрема пам'ятки та рекомендації для правоохоронців і суддів

Пам'ятка щодо ідентифікації та розслідування погроз сексуальним насильством як форми сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК)

Пам'ятка про психологічні особливості участі в допиті потерпілих від снпк в рамках кримінального провадження

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3

Забезпечення рівного доступу до правосуддя для жінок і дівчат

Ініціативи та результати

Державний сектор

Мін'юст, Координаційний центр БПД

- система безоплатної правничої допомоги (БПД), яка функціонує як національна мережа, що забезпечує доступ до правничих послуг у будь-якій точці України — як офлайн, так і дистанційно

Офіс Генерального прокурора

- створено та розвивається Координаційний центр підтримки потерпілих і свідків воєнних та інших міжнародних злочинів, який забезпечує гендерно чутливий супровід у справах про воєнні злочини

Мін'юст, Нацполіція

- запроваджено електронні інструменти (онлайн-подання скарг) для спрощення доступу до правосуддя жінок на деокупованих та віддалених територіях

Тренінговий центр прокурорів, НСШУ

- розвивають системну підготовку суддів і прокурорів з питань гендерної рівності, недискримінації та реагування на гендерно зумовлене насильство, зокрема СНПК, через спеціалізовані курси, тренінги

Громадський сектор та Міжнародні партнери

Рада Європи, ООН Жінки

- проведення аналітичних досліджень бар'єрів у доступі жінок до правосуддя та оцінка ефективності захисних заходів у справах про насильство

ЮрФем

- стратегічне супроводження судових справ щодо гендерно зумовленого насильства та розробка стандартів правової допомоги для постраждалих від СНПК

Рада Європи

- курси HELP - спеціалізовані курси для суддів, прокурорів і адвокатів щодо гендерної рівності та подолання гендерних стереотипів у правосудді;
- запуск Реєстру збитків, завданих агресією РФ проти України (RD4U)

2125

осіб

постраждалих від домашнього насильства, отримали безоплатну вторинну правничу допомогу*

1 млн +

правничих послуг
надано системою БПД*

73 000 +

наказів

про надання безоплатної вторинної правничої допомоги у цивільних та адміністративних справах*

46

програм

підвищення кваліфікації публічних службовців з питань гендерної політики та реагування на СНПК, погоджених НАДС (2025)

Джерело: Координаційний центр з надання правничої допомоги
(період: 01.01.2025 по 30.04.2026)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3

Забезпечення рівного доступу до правосуддя для жінок і дівчат

Виклики для імплементації та зони росту

1 **Законодавчі прогалини:**
обмежений доступ до вторинної БПД для постраждалих від сексуального насильства, не пов'язаного зі збройною агресією

2 **Процесуальні бар'єри:**
необхідність виключення справ про зґвалтування та домашнє насильство з категорії приватного обвинувачення для гарантування державного захисту

3 **Ризик вторинної віктимізації:**
високий рівень повторної травматизації жінок під час слідчих дій та судових засідань через брак спеціалізованих навичок у правоохоронців

4 **Доказова база:**
складність збору доказів та документування злочинів, скоєних на окупованих або прифронтових територіях

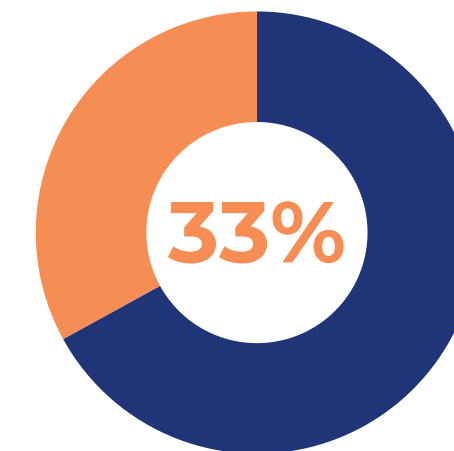

10%

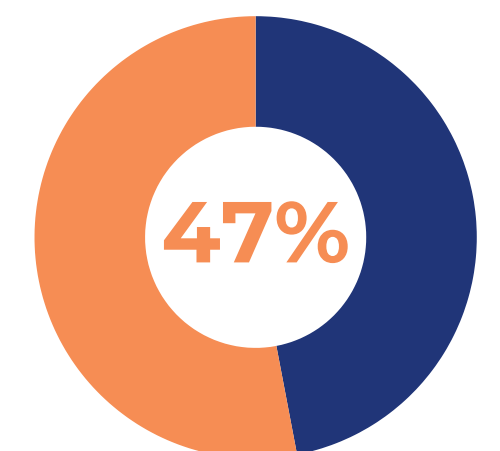
постраждалих залучають адвоката БПД, тоді як 100% підозрюваних забезпечені захистом, що створює дисбаланс рівності сторін

Рівень «відсіву» у справах

загалом

насильство

Рівень «відсіву» у справах про сексуальне та домашнє насильство суттєво вищий, ніж у кримінальній системі загалом (47% проти 33%), що свідчить про додаткові бар'єри для жінок і дівчат у доступі до правосуддя.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4

Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у політичному, громадському, соціальному та економічному житті

Національна стратегія подолання гендерного розриву в оплаті праці до 2030 року

Розпорядження Кабінету Міністрів України
від 15 вересня 2023 № 815-р

Спрямована на усунення гендерно зумовленої нерівності на ринку праці, що пов'язано з подоланням стереотипів щодо ролей жінок і чоловіків у праці.

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 року

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. №752-р

Встановлює загальнонаціональні цілі зі зменшення гендерної нерівності та передбачає забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у політичному, громадському та економічному житті.

Закон України Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки сімей з дітьми та створення умов, які сприяють поєднанню материнства (батьківства) з професійною діяльністю

Закон України від 05 листопада 2025 року № 4681-IX

Створення правових умов для поєднання батьківства з професійною діяльністю, що сприяє економічній незалежності жінок та долаттю бар'єрів на ринку праці.

Стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року

Розпорядження Кабінету Міністрів України
від 20 грудня 2022 р. № 1163-р

Запроваджує антидискримінаційну експертизу підручників та гендерно чутливе навчання для подолання стереотипів з дитинства.

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021—2027 роки

Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695
План заходів на 2025-2027 роки з реалізації стратегії
Розпорядження КМУ від 25 вересня 2025 р. № 1047-р

Рамка комплексного відновлення регіонів після агресії РФ: відбудова інфраструктури, відновлення економічної активності, публічних послуг, створення безпечних умов для повернення ВПО і розвитку бізнесу на територіях відновлення.

Операційний план заходів з реалізації у 2025-2027 роках Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року

Розпорядження Кабінету Міністрів України
від 2 травня 2025 р. №439-р

Конкретизує цілі Державної стратегії щодо збалансованої участі жінок і чоловіків, визначаючи завдання, показники та відповідальних виконавців для зміцнення національного механізму гендерної рівності.

Проект Трудового кодексу України

Проект № 14386 від 15.01.2026,
поданий Кабінетом Міністрів України

Містить норми, що можуть впливати на недискримінацію, рівну оплату праці та протидію гендерним стереотипам у трудових відносинах.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4

Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у політичному, громадському, соціальному та економічному житті

Ініціативи та результати

Державний сектор

Мінекономіки, ДСЗ

- реалізація програми «Власна справа» (гранти «єРобота») — понад **60%** отримувачів мікрогрантів становлять жінки;
- підготовка проекту нового Трудового кодексу з акцентом на рівну оплату

НАДС, Національний тренінговий центр

- розробка та погодження **46 програм** підвищення кваліфікації з питань гендерної політики у 2025 році;
- охоплення навчанням понад **45 тисяч публічних службовців** у 2025 році;
- забезпечення системного моніторингу та звітування про стан виконання завдань і заходів НПА

МОЗ

- розвиток мережі мобільних гінекологічних бригад (**28 бригад у 23 областях**) та запровадження безоплатного лікування безпліддя за кошти держбюджету

Мінцифри

- запуск освітніх продуктів та акселераційних програм для жінок-підприємниць на платформі «Дія.Освіта» (зокрема «Tech Driven Growth», «ReStart Свідомості»)

Мінсоцполітики

- Допомогою по догляду за дитиною «єЯсла» за 3 місяці 2026 року скористалися майже **6 тисяч сімей** з дітьми. Упродовж 2025 року компенсацію за послугу «муніципальна няня» отримало **2480 сімей**.

Громадський сектор та Міжнародні партнери

ЦВК, Офіс Ради Європи, IFES

- навчальні програми та тренінги (зокрема за методологією **BRIDGE**), онлайн-курс на платформі "**ЦВК: просвіта**" щодо гендерної рівності та збалансованого представництва жінок і чоловіків у виборчих і політичних процесах

ООН Жінки, Уряд Швеції

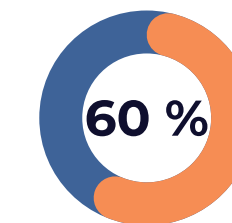
- програми підтримки політичного лідерства жінок та підготовки потенційних кандидаток до участі у повоєнних виборчих процесах

WEM-International

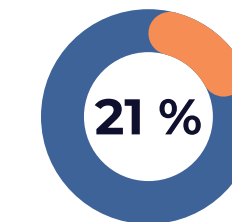
- вступ **ЦВК України** до цієї міжнародної асоціації для просування гендерного балансу в органах управління виборами

ООН Жінки, Центр соціальних реформ

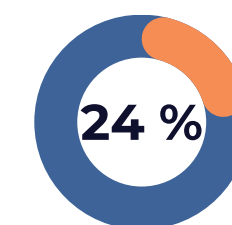
- комплексне дослідження щодо викликів розширення прав і можливостей жінок на ринку праці та в підприємництві в умовах повномасштабної війни й відновлення

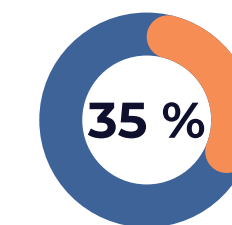
отримувачів мікрогрантів на розвиток бізнесу — жінки

частка жінок у Верховній Раді України (зростання з близько **8–12%** у попередніх скликаннях)

жінки у складі Уряду (серед 21 міністра – 5 жінок)

керівних посад на місцевому рівні займають жінки (у малих громадах — **41,3%**)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4

Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у політичному, громадському, соціальному та економічному житті

Виклики для імплементації та зони росту

1 **Вертикальна сегрегація:**
обмежене представництво жінок на вищих рівнях ухвалення рішень як у державному секторі (категорія «А» на державній службі), так і в корпоративному управлінні та наглядових радах українських компаній

2 **Гендерна пастка NEET*:** молоді жінки часто випадають з ринку праці через неможливість поєднувати доглядові обов'язки з роботою в умовах війни

*NEET — молодь, яка не працює, не навчається і не проходить професійної підготовки (Not in Education, Employment, or Training).

3 **Горизонтальна сегрегація:**
домінування чоловіків у стратегічних секторах (безпека, оборона, енергетика) та переважання жінок у низькооплачуваній соціальній сфері

4 **Сталість квот:**
необхідність посилення контролю за дотриманням гендерних квот політичними партіями на всіх рівнях

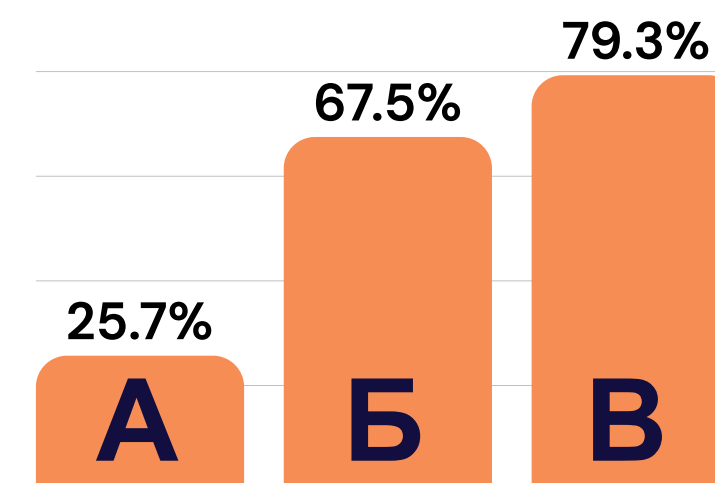
5 **Вибірчі виклики:**
невизначеність механізмів голосування для мільйонів українських громадян, які перебувають за кордоном, а також необхідність гарантувати реальне здійснення активного і пасивного виборчого права після припинення чи скасування воєнного стану з урахуванням повоєнного відновлення

18%

частка жінок у наглядових радах приватних компаній (проти **29%** у державному секторі)

Прояв «скляної стелі»

25,7% — жінок на керівних посадах категорії «А» (проти **79,3%** на посадах виконавців категорії «В») — прояв «скляної стелі»*

*За даними КСДС розміщено на офіційному веб-сайті Національного агентства України з питань державної служби

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5

Забезпечення розширення прав і можливостей жінок та гендерної рівності у зв'язку з глобальними та геополітичними викликами

Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р

Національний план дій системно інтегрував порядок денний «Жінки, мир, безпека» у національну безпекову та гуманітарну політику України, закріпивши п'ять стратегічних цілей: від забезпечення рівноправної участі жінок у прийнятті рішень щодо запобігання конфліктам та миробудування — до їхнього захисту від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

Реалізація НПД у 2022–2025 роках відбувалася в умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації, що зробило Україну однією з перших країн у світі, які адаптували резолюцію 1325 до реалій великої війни. Захист від сексуального насильства як зброї війни, доступ до послуг для внутрішньо переміщених осіб та участь жінок у процесах перехідного правосуддя стали пріоритетами.

ПРИМІРНЕ ПОЛОЖЕННЯ про центр допомоги врятованим

Постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2024 р. № 1321

Створення правових підстав для утворення в областях центрів допомоги врятованим (як інструменту гендерно орієнтованого реагування на безпекові виклики та комплексної підтримки постраждалих від СНПК.) — забезпечує комплексну соціально-психологічну, юридичну та інформаційну підтримку особам, постраждалим від воєнних дій, зокрема від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, що розширює права і можливості жінок у контексті геополітичних викликів війни.

Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2030 року та плану заходів з його виконання

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2026 р. № 214-р

Національний план дій на період до 2030 року є стратегічним документом наступного покоління, розробленим з урахуванням уроків п'ятирічного циклу імплементації та досвіду воєнного часу. Він закріплює перехід від моделі державоцентричного виконання до партнерської, де інститути громадянського суспільства є рівноправними суб'єктами реалізації порядку денного «Жінки, мир, безпека».

Акцент НПД-2030 зміщується від кількісних показників активності до вимірювання реального впливу на становище жінок і чоловіків у сферах безпеки, відновлення та правосуддя. Документ системно вбудовує гендерну перспективу у відповідь на глобальні та геополітичні виклики — вимушене переміщення, руйнування соціальної інфраструктури та інклюзивне повоєнне відновлення.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5

Забезпечення розширення прав і можливостей жінок та гендерної рівності у зв'язку з глобальними та геополітичними викликами

Ініціативи та результати

Державний сектор

Міноборони, ЗСУ

- інституціоналізація гендерної політики: впроваджено гендерно чутливі стандарти речового та медичного забезпечення, створено мережу гендерних радників, програми розвитку лідерства для жінок-військовослужбовиць

Офіс Віцепрем'єра з питань євроінтеграції, КМУ

- розгорнуто мережу з **11 стаціонарних та 3 мобільних Центрів допомоги врятованим** (Survivor Relief Centers) у ключових регіонах для надання комплексної допомоги постраждалим від війни та СНПК

Мінсоцполітики

- організація проведення періодичного національного дослідження впливу безпекових викликів на дівчат і хлопців, жінок і чоловіків з урахуванням віку, місця проживання, інших соціальних ознак (спільно з дослідницькою організацією "Інфо Сапієнс" за підтримки ООН Жінки)

ДПСУ

- забезпечено сталу участь жінок у захисті кордонів; понад **2 тисячі жінок отримали статус учасниць бойових дій**, а сотні жінок призначені на керівні посади

ДМС

- гендерно чутливі процедури для жінок-біженок та мігранток, включаючи переклад інформаційних матеріалів на мови країн походження

МВС/Нацпол

- Проведення комплексного гендерного аудиту; впровадження нових інструкцій та зміна дисциплінарного статуту для посилення відповідальності за дискримінацію

Громадський сектор та Міжнародні партнери

Уряд Німеччини, ООН Жінки, КМУ

- засновано Альянс з гендерно відповідального та інклюзивного відновлення України, який об'єднує понад 100 урядів, агенцій ООН, міжнародних та національних організацій і бізнесу

UNFPA (за підтримки урядів-донорів)

- забезпечує фінансування і технічну підтримку Центрів допомоги врятованим і мережі мобільних бригад соціально-психологічної підтримки

ООН Жінки, Український центр соціальних реформ

- дослідження «Виклики посилення ролі жінок на ринку праці та гендерно відповідальне відновлення України» для напрацювання політик відбудови

Ла Страда-Україна

- реалізація проектів з психосоціальної та юридичної підтримки внутрішньо переміщених жінок та постраждалих від сексуального насильства; Посібник «Гендерна рівність в освіті»

ООН Жінки та партнери

- видано практичний poradnik «Гендерний аудит: дорожня карта проведення та практичні поради» для органів влади й організацій

76 000+

жінок

проходять службу в ЗСУ

5 500+

жінок

перебувають на передовій,
виконуючи бойові завдання
станом на 2025–2026 рр.

2 000+

жінок

у складі прикордонної служби
мають офіційний статус
учасниць бойових дій

14

Центрів допомоги (стаціонарні та мобільні) комплексна підтримка у 11 містах та 5 прифронтових регіонах

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5

Забезпечення розширення прав і можливостей жінок та гендерної рівності у зв'язку з глобальними та геополітичними викликами

Виклики для імплементації та зони росту

1 **Ризики СНПК та торгівлі людьми:**
надзвичайні умови війни посилюють вразливість жінок, що потребує посилення інституційних механізмів реагування та документування злочинів на деокупованих територіях

2 **Фінансова сталість:**
зміщення бюджетного фокуса на оборонні потреби створює ризики недофінансування довгострокових програм реабілітації та підтримки гендерної рівності

3 **Подолання гендерних стереотипів в секторі безпеки та оборони:**
потреба у формуванні нової гендерної культури в секторі безпеки, усуненні сексистських наративів та системному навчанні військового керівництва

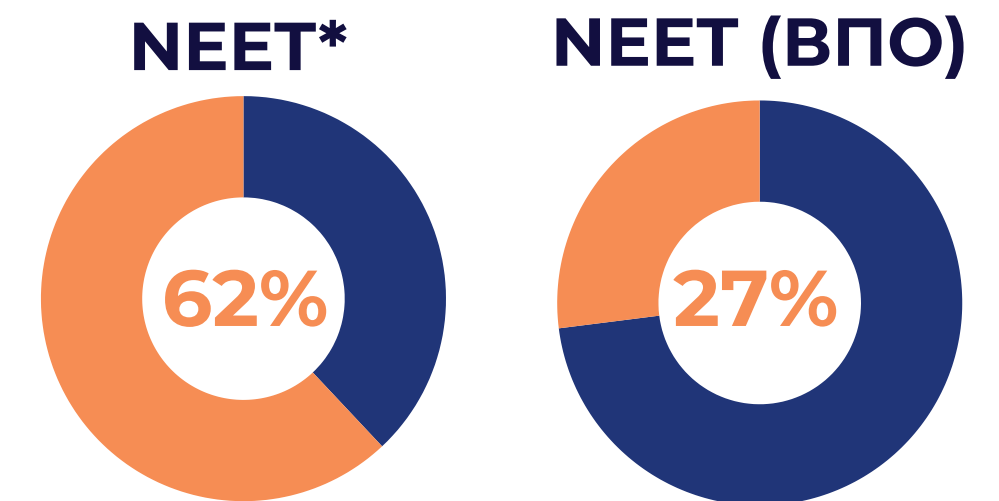
4 **Гендерна пастка NEET серед ВПО:**
необхідність створення спеціалізованих програм перекваліфікації та догляду для жінок-переселенок для їхнього повернення на ринок праці

18%

частка жінок у наглядових радах приватних компаній (проти **29%** у державному секторі)

Гендерна пастка NEET:
структурні бар'єри для професійної реалізації жінок

~**62%** — молодих жінок у статусі NEET (не навчаються, не працюють і не проходять підготовку) мають дітей, що підкреслює дефіцит інфраструктури догляду в умовах війни

~**27%** — жінок у статусі NEET є внутрішньо переміщеними особами, що створює подвійний бар'єр для працевлаштування

*NEET — молодь, яка не працює, не навчається і не проходить професійної підготовки (Not in Education, Employment, or Training).

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 6

Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності і включення міжсекторального підходу в усі політики та заходи

Закон України Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень

Закон України від 16.01.2025 № 4225-IX

Закріплює застосування гендерного підходу в межах програмно-цільового методу бюджетування та оцінку його ефективності на всіх стадіях бюджетного процесу.

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 року.

Розпорядження КМУ від 12 серпня 2022 р. №752-р

Встановлює загальнонаціональні цілі зі зменшення гендерної нерівності та передбачає забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у політичному, громадському та економічному житті.

- Забезпечення гендерної рівності та дотримання стандартів Ради Європи є базовою вимогою для вступу України до ЄС та частиною переговорного процесу
- Найбільший та найамбітніший План дій в історії Ради Європи, який будь-коли розробляли для окремої країни, реалізується в Україні в рамках 30 проєктів, що підтримують правові та інституційні реформи, доступ до правосуддя, підзвітність та захист вразливих груп, включаючи жінок і дітей, переміщених осіб, ветеранів та громади, що постраждали від війни

Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року

Розпорядження КМУ від 14 квітня 2021 р. № 366-р

План заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії

Розпорядження КМУ від 25 березня 2025 р. № 374-р

Стратегія та план заходів закріплюють міжсекторальний підхід до формування інклюзивного середовища, інтегруючи принципи рівних можливостей у фізичну, цифрову, освітню та економічну сфери державної політики.

Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2026-2030 роки

Операційний план заходів з реалізації Стратегії

Розпорядження КМУ від 25 лютого 2026 р. № 217-р

Стратегія та операційний план заходів з її реалізації інтегрують гендерно орієнтований підхід у систему управління державними фінансами. Стратегія передбачає врахування гендерних аспектів у бюджетному та стратегічному плануванні відповідно до європейських стандартів і продовжує позитивну динаміку впровадження гендерно орієнтованого бюджетування в Україні.

Державна Стратегія регіонального розвитку на 2021—2027 роки

Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695

План заходів на 2025-2027 роки з реалізації Державної стратегії

Розпорядження КМУ від 25 вересня 2025 р. № 1047-р

Документи визначають рамку комплексного відновлення регіонів після агресії РФ: відбудову інфраструктури, відновлення економічної активності, публічних послуг і екосистем, створення безпечних умов для повернення внутрішньо переміщених осіб і розвитку бізнесу на територіях відновлення.

Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки

План заходів з реалізації Стратегії на 2022-2025 роки

Розпорядження КМУ від 21 липня 2021 р. № 831-р

Стратегія та план корелюються з ціллю впровадження гендерного підходу як міжсекторального принципу через орієнтацію на належне врядування, рівний доступ і недискримінаційні підходи у формуванні та реалізації державної політики. Вони передбачають інтеграцію гендерних аспектів у кадрову політику, професійний розвиток і управлінські процеси, зокрема шляхом забезпечення рівних можливостей та формування гендерної компетентності державних службовців.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 6

Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності і включення міжсекторального підходу в усі політики та заходи

Ініціативи та результати

Державний сектор

Офіс Віцепрем'єра з питань євроінтеграції, КМУ

- запущено Платформу гендерного мейнстрімінгу та інклюзії у відновленні, що координує інтеграцію рівних прав у процеси відбудови України

МЗС, БЕБ, УІНП, ДІЯР

- успішно проведено гендерні аудити; гендерний підхід, регулярний моніторинг інтегровано в управлінські процеси, кадрову політику та стратегічні плани розвитку

Держстат

- впроваджено нові методології збору даних за стандартами ЄС та видано оновлений статистичний збірник «Жінки і чоловіки в Україні»

Громадський сектор та Міжнародні партнери

Рада Європи

- програма **HELP** : 47 онлайн-курсів, адаптованих українською мовою (26 тис. користувачів з України — №1 у Європі за кількістю користувачів платформи)

ООН Жінки, НАДС, Уряд Швеції, Апарат УУ

- видано посібник «**Навчальні матеріали та онлайн-курси з питань забезпечення гендерної рівності**», який систематизує актуальні ресурси для самоосвіти службовців

Апарат Урядової Уповноваженої, ООН Жінки

- представлено видання «**Гендерна політика в законодавчих документах: Частина 2**», яке є продовженням видання 2020 року

Рада Європи, ООН Жінки

- методична підтримка щодо впровадження гендерної рівності та недискримінації, у тому числі з урахуванням перетину різних ознак вразливості, зокрема у діяльність правоохоронних органів та судової системи

забезпечує узгоджену співпрацю уряду, громадянського суспільства, бізнесу й міжнародних партнерів для інтеграції гендерної рівності у всі плани відновлення України.

об'єднує понад 100 міжнародних партнерів для просування гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок в Україні.

45 917

публічних службовців пройшли навчання з гендерної політики та порядку денного «Жінки, мир, безпека» у 2025 р.

160

сертифікованих тренерів для навчання держслужбовців на базі НТЦ

46

програм підвищення кваліфікації від НАДС

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 6

Забезпечення розширення прав і можливостей жінок та гендерної рівності у зв'язку з глобальними та геополітичними викликами

Виклики для імплементації та зони росту

1 Недостатній рівень практичного застосування гендерних підходів:
подолання розриву між затвердженими стратегіями та їх фактичною реалізацією

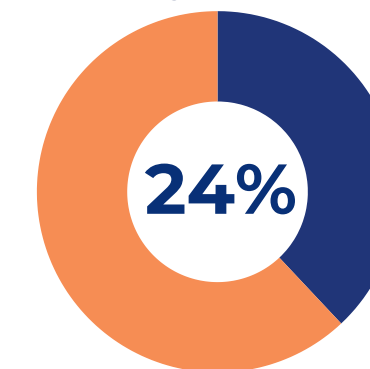
2 Системність фінансування:
забезпечення сталого бюджетного покриття гендерних програм в умовах дефіциту ресурсів, спричиненого війною

3 Цифровізація моніторингу та розвиток системи гендерно дезагрегованих даних:
потреба у створенні єдиної цифрової системи відстеження індикаторів державної гендерної стратегії

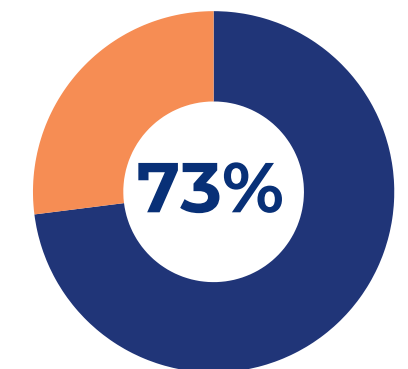
4 Інституціоналізація радників:
законодавче закріплення статусу та функцій радників з гендерних питань в органах виконавчої влади.

Гендерні аудити:
ПОТОЧНИЙ стан та перспективне охоплення

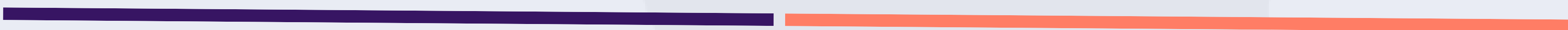
У державних установах завершено гендерні аудити

Заплановано на 2026–2027 роки ще +49%

Поточний показник у **24%** свідчить про значний потенціал для посилення інституційного контролю за впровадженням гендерної політики.

**УРЯДОВА
УПОВНОВАЖЕНА**
З ПИТАНЬ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ